

# ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ УЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ ЧЕРНІГІВЩИНИ



## **Віра ФЕДЮРКО,**

*учитель української мови і літератури  
Ніжинської гімназії №3 Ніжинської міської ради, старший  
учитель*

*Народилася 11 червня 1973 року в с. Ляшківці на Сосниччині Чернігівської області. У 1995 р. закінчила історико-філологічний факультет НДПІ ім. М. Гоголя. За фахом – учитель історії та української мови і літератури. Із 1995 і до сьогодні працює в Ніжинській гімназії №3 Ніжинської міської ради, викладаючи українську мову й літературу. Захоплюється поезією, прозою, здійснює спробу писати сама. Має публікації в збірках: «Сердець акорди» (2012), «Симфонія душі» (2016), «Зустрінемося завтра» (2021), де опубліковано твори вчителів та учнів Ніжинської гімназії №3.*

*«Нести знання, любов плекать у душах  
І тим писать свою життєву повість», –  
такою Віра Федюрко бачить власну стежину  
життя.*



### Моя дорога

У кожного в житті своя дорога –  
Непройдена, незвідана, терниста.  
Хтось мріє журавля спіймати в небі,  
Я ж – навпростець, прошкую полем чистим.

Хай навсібіч спокус життєвих море,  
Дороговказом є для мене совість:  
Нести знання, любов плекать у душах –  
І тим писать свою життєву повість.

Радію, як спалахує раптово  
Яскрава зірка у дитячій серці.  
Люблю тебе, моя українська мово!  
Ти вистоїш, я вірю, в лютій герці!

Хай покручі ще цвенькають завзято –  
Росте з колиски українське слово.  
Міцній же духом і лети крилато  
Крізь терни – до зірок, о рідна мово!

### Пісня про матір

Не злічити розлук і стрічань, як з дитинства не вдома...  
Ось і стежка, якою іду, так до болю знайома.  
Виглядає з далеких доріг своїх доньок матуся.  
Поцілую її сивину і доземно вклонюся.

*Приспів.*

Ой мамо, моя мамо, рідна нене!  
Присядь, голубко сива, біля мене.  
Нехай спочинуть руки від роботи,  
А в серце не повернуться турботи.  
Заплакана й усміхнена водночас...  
Чому туман встеляє твої очі?  
Онуки підростають-соколята,  
І кличе на гостину рідна хата.

На причілку – садок, під вікном зарум'янилися мальви.  
Тихим кроком ступлю на поріг – тут би жив і кохав би!

Заквітчали твої рушники, мов віночок, хатину.  
Я думками до них пригорнусь, хоч на хвильку прилину.

*Приспів.*

Ти пробач, що не часто вертаю до рідного дому,  
Де по стежці спориш і де я забуваю про втому.  
У твоїх молитвах ми зростали, любов'ю сповиті.  
Я люблю тебе, мамо, люблю, – ти єдина у світі.

*Приспів.*

### Дитина з лінії фронту

Вона довго не може заснути:  
Їй ввижаються постріли «Градів»,  
І розриви ворожих снарядів  
Їй щоночі освітлюють путь.

...По дорозі нестямно бреде,  
Полишивши хатину без вікон.  
Причинити б хоч двері – та нікому,  
Бо ж і тато, і мама – ніде...

Вона знає вже, що то – «війна»,  
Хоч і зовсім мала – до коліна,  
Та вже бачила матір без сина,  
Де в волоссі – сама сивина.

По шляху, як по зраненім тілу,  
Прокотились ворожі танки.  
Ой, дожить би, дійти до світанку!!!  
Та знайшли вже її зомлілу.

У руках – нерозчесана лялька.  
Босі ноги збиті до крові...  
У «швидкій» шепотіла: «Татку...»,  
Ну а погляд молив любові...

### Ім'я

Багато красивих імен є у світі сучаснім:  
В одному – тендітність і ніжність стрункої лілеї,  
У другім є пристрасть, і гордість, і пишність троянди  
Чи мужність того, що назветься як Левове Серце.

І кожне прекрасне водночас – і нарізно, й разом,  
Бо ж дане тобі наймилішими в світі батьками.  
У ньому є Доля. Вона лиш панує віками  
Над кожним із нас – і багатим, і зовсім убогим.

Мені ж дано вірити в те, що не марно живу я,  
Що маю робити добро й не чекати відплати.  
А чуйність і впертість моя – то від мами і тата,  
Тому й не шукаю шляхів, а спокійно простую.

### Лелеки

За покликом серця злетіли у небо всі дружно,  
Долали важкі кілометри і тверді земної, і моря.  
Не раз у дорозі далекій було їм настільки сутужно,  
Що люди б стогнали й ридали: «О, надмір нам горя!»

Вони ж, перетерпівши голод, і холод, і скруту,  
Крильми розтинали сталеву небесную вись.  
І ось над засніженим озером, в кригу закутім,  
Їх радісні поклики щиро у світ рознеслись.

Нарешті! Вже вдома!!! І хай би там як не бувало,  
Тепер вже ніщо не зламає їх сили і волі!  
... А вітер свистав, навісний. І морозом скувало  
Їх крила і ноги, що міряли ріднеє поле.

Раділа малеча: «Веселики вже повернулись!»  
Тужили дорослі: «Де ж їжу знайдуть і спочинок?!»  
Та слів тих замало! Й не сльози потрібні, а вчинок!  
І кинулись разом: птахам слід життя рятувати!

Щоб тепло, навколо розкидали сіно й соломку,  
І риби та м'яса хоч трохи вдалося дістати...  
Кружляють лелеки... І сниться хлопчині малому,  
Як щастя несуть вони в дзьобі до рідної хати!

### Малюнок життя

Я малюю життя палітрою:  
Більше ніжних, яскравих барв!  
Мрійну пісню замовлю вітрові,  
Щоб на арфі мені загравав.

Чорний смуток заллю рожевим,  
Утоплю сіризну в блакить.  
Веселковим забарвлю небо –  
Сонце усмішку кине вмить!

Хай левади мліють смарагдами,  
Квітнуть маки любов'ю поля,  
Виглядає світанки соняшник,  
Бо ж у кожного своя Доля.

Все потворне закрию маскою,  
Кому важко – підставлю плече.  
...І життя стане знову казкою,  
Де ні прикрощів, ні нікчем...

### Круговерть

Заховаю в сірому тумані  
Рій думок, кошлатих і важких,  
І облишу спокій на дивані –  
Хай заснуть. Ну, що мені до них?

Видеру образу з серця й кину  
У багнюку, бо їй місце – там.  
І летіти... Мчати без упину  
Кожну мить, навстріч усім вітрам!

Радо десь зустріну захід сонця  
Біля ватри, де згора печаль.  
А на ранок у моє віконце  
Підморгне незвіданая даль.

І полину знов в краї незнані,  
Хай би тільки серце ожило!  
Залікую, зарубцюю рани...  
Щезне біль – і... Все, як і було:

Бігтиму щоранку на роботу,  
Буду усміхатись звіддаля...  
Вир – події, виклики, турботи... –  
Це життя! Це крутиться Земля!

### Чаклунка

Зітхає вітер в осіннім листі  
І тихо стеле додолу килим –  
Такий м'якенький, такий барвистий,  
Як у дівчини хустина милому.

Там жовте листя – розлуки нота,  
Багряна нитка – любов достигла.  
У піднебессі розлита просинь,  
Як волошковії очі милої.

Промінчик зблисне, як літній спогад,  
Розтопить смуток душі моєї,  
І зачарує нас дивна осінь –  
Ця неймовірна чаклунка Фея.

### Чому?..

– Чому в озера очі сині? –  
Запитало дрібне хлоп'я. –  
І куди ключі журавлині  
У високості ген летять?  
Чому ж цей, що побіля хати,  
Одиноко стоїть з цебром?  
Може, крила б йому?

А мати

Усміхнулась лишень:

– Добром

Він виповнює наше серце,  
Спрагу денну тамує вмить.  
Уяви, як оце відерце  
Із двора кудись полетить...  
Хто тоді напуватиме коні?  
– Та вони ж із озера п'ють!  
– А людина? Курною дорогою  
Їй простелиться довга путь,  
А водиця – холодна, цілющая –

Дасть життя і снаги ковток...  
Тут усе, що спрадавна суще,  
Нам приносить радість, синок:  
І верба, і калина, й соняшник,  
І криниця із журавлем,  
Якщо ми мирно і сонячно  
В Україні своїй живем.  
Неба очі – то є озера...

– Ну, а ріки?

– Потоки сліз,

Що колись (як, на жаль, і тепера)  
В матерів і вдів пролились...  
Та й замовкла...

А син допитливо

Квітку-соняшник розглядав...  
І, хто знає, можливо, вперше,  
Бачив вершника серед трав,  
У степу, на коні буланім,  
Із шаблюкою – аж горить! –  
І в малому сердечку відвагою  
Озивалася давня мить...  
Буде й він боронити неньку,  
Рідну землю не дасть топтати,  
Щоб росли тут верба, і соняшник,  
І калина побіля хати,  
Щоб дідусь чаклував на пасіці,  
Повертались лелеки з вирію,  
Щоби кожного подорожнього  
Зустрічали любов'ю щирою,  
Журавель напував джерелицею,  
Рясним цвітом раділи вишні,  
І в свята за столом, на покуті,  
Усміхався Господь Всевишній.

.....  
Може, й татко колись повернеться...  
І підкине його до неба!  
Лишень зараз, сьогодні – трошечки  
Підрости йому тільки треба!

### Жіноче щастя

Жіноче щастя – в кожної своє:  
Хтось прагне бути коханою, єдиною,  
Життя не уявля поза родиною,  
Своїй сім'ї всю себе віддає.

Хтось ніч недосипає над колискою,  
А хтось у Бога про дитину молить...  
«Моя Мадонно!» – хтось побожно мовить,  
Як горобина ніч громами блискає.

А хтось – в роботі весь. І то моє...  
У квітах, на городі чи за книжкою...  
Та не турбуйтеся! Я вродилась жінкою!!!  
І Бог сторицею за працю віддає!

### Захисникові України

Мій мирний сон оберігаєш Ти,  
Наш Воїне, Захиснику Вкраїни!  
Твоя відвага через всі світи  
І крізь віки відлунням гордо лине.

Козацька кров в тобі гартує дух,  
А сили додають земля родюча,  
Молитва матері, тепло коханих рук  
І ненависть до ворога жагуча.

Ти обіцяєш рідним: «Повернусь!»  
А сам життя рахуєш на хвилини!!!  
Та мрієш: «Щиро доні усміхнусь,  
Аби лиш мирне небо України!»

Моя молитва – за Твоє життя,  
За Мир у світі, і за Україну,  
За колискову, і за майбуття –  
До Бога щохвилини щиро лине!